

NYHEDSBREV | 2023-2024 |

23. JULI 2024

Ursula von der Leyen genvælges som formand for Kommissionen, og præsenterer sine politiske prioriteter for 2024-2029

Den 18. juli godkendte Europa-Parlamentet, at Ursula von der Leyen får fem år mere i spidsen for Kommissionen. Forud for afstemningen præsenterede hun sin politiske dagsorden. Her fastslog hun, at forsvar, sikkerhed og EU's konkurrenceevne vil være centrale fokusområder for Kommissionen de næste fem år.

Nyt mandat til von der Leyen

Med 401 stemmer for bekræftede Europa-Parlamentet den 18. juni Ursula von der Leyen som formand for Europa-Kommissionen. Afstemningen fandt sted ved hemmelig papirafstemning i Strasbourg. Det bliver von der Leyens anden mandatperiode som formand for Kommissionen.

Europa-Parlamentet bestod den 18. juli af 719 medlemmer, så det nødvendige antal stemmer for at opnå - absolut flertal var derfor 360 stemmer. 401 medlemmer af Europa-Parlamentet stemte for, 284 stemte imod og 22 var blanke eller ugyldige stemmer.

Von der Leyen vandt de 401 stemmer i Europa-Parlamentet, efter at De Grønne for første gang støttede en kommissionskandidat. De sluttede sig til de tre politiske midtergrupper (EPP, S&D og RENEW), der offentligt havde bakket von der Leyen op før den hemmelige afstemning.

Von der Leyens politiske prioriteter for 2024-2029

I sin tale forud for afstemningen den 18. juli, præsenterede Von der Leyen sin politiske dagsorden for den næste Europa-Kommission 2024-2029. Det er ikke et udførligt arbejdsprogram, men et styringsværktøj, der giver et billede af Kommissionens arbejdsprogram og fokusområder de næste fem år. Samtidig er det Von der Leyen's bud på de prioriterer og emner, der kan samle et flertal i Parlamentet. Den politiske dagsorden reflekterer også Det Europæiske Råds [strategiske dagsorden](#), som er EU's stats- og regeringslederens bud på fokusområder.

Hovedtemaerne i den nye politiske dagsorden er især forsvar, sikkerhed, bæredygtig velstand, konkurrenceevne og social retfærdighed. Det gøres klart, at Europa er udfordret og, at der er behov for gennemgribende forandringer og sammenhold. Von der Leyen fremhæver især, at EU's konkurrenceevne og økonomiske sikkerhed er under pres, og at der er behov at beskytte Europa og demokratiet i en meget usikker tid. I modsætning til hendes 2019-dagsorden er sikkerhed nu en decideret topprioritet. Forsvar skal indtænkes i flere politikområder, og EU skal blive mere selvforsynende med hensyn til sikkerhed og energi.

Nedenfor gennemgås Von der Leyens hovedprioriteter og initiativer for Kommissionen 2024-2029. Der tages udgangspunkt i Von der Leyen's tale og i dette [dokument](#), hvor de politiske retningslinjer beskrives nærmere.

Bæredygtig velstand og konkurrenceevne

EU's konkurrenceevne og økonomiske sikkerhed er en hovedprioritet i von der Leyens nye politiske dagsorden. Hun præsenterer en række initiativer som del af en ny velstandsplan for europæisk bæredygtig velstand og konkurrenceevne

I løbet af de **første 100 dage af den nye mandatperiode**, skal der etableres en aftale om ren industri (en grøn industriaftale). Aftalen skal fremme dekarbonisering og industriel vækst. Den er også et led i vejen mod en 90 pct. reduktion af emissioner i 2040.

Kommissionen vil også lancere en **europæisk konkurrencefond**. Formålet med fonden er at sætte skub i innovationen ved at investere i strategiske teknologier såsom kunstig intelligens, rumfart, ren teknolog og bioteknologi.

Et andet centralt mål er, at det skal være lettere at drive virksomhed i EU. Reguleringsbyrden skal lempes for det europæiske erhvervsliv, og der skal skæres i bureaukratiet. Von der Leyen vil udnævne en **vicepræsident i Kommissionen**, som vil få ansvaret at koordinere dette arbejde. Herudover skal SMV'er og forskning styrkes generelt.

Forsvar og sikkerhed: en ny tid for europæisk forsvar og sikkerhed

De to overordnede emner, der fremhæves, er Ukraine og initiativer til at gøre EU mere sikkert.

I forhold til Ukraine gør von der Leyen det klart, at EU vil støtte Ukraine så længe, det er nødvendigt, og at "den bedste investering i europæisk sikkerhed er at investere i Ukraines sikkerhed".

Oprettelse af en europæisk forsvarsunion

Et hovedfokus for Kommissionen de næste fem år er at skabe en **sand europæisk forsvarsunion**. Et centralt element i arbejdet vil være at styrke EU-NATO samarbejdet. Det fremhæves, at medlemslandene altid vil bevare ansvaret for egne tropper.

Behovet for en forsvarsunion skyldes, ifølge von der Leyen, at der er kronisk underinvestering i Europas militære kapaciteter og, at midlerne ikke anvendes effektivt. For at kunne anvende flere midler og anvende dem i fællesskab, vil Kommissionen derfor opbygge **Den Europæiske Forsvarsfond**, styrke **programmet for den europæiske forsvarsindustri** og skabe et **ægte indre marked for forsvarsprodukter og -tjenester**.

I løbet af de første 100 dage af den nye mandatperiode vil Kommissionen udgive en **hvidbog**, som vil identificere investeringsbehovet samt kortlægge Kommissionens kurs på forsvarsområdet i detaljer

Von der Leyen vil udpege en **forsvarskommissær** til at koordinere arbejdet med at opbygge forsvarsunionen og dermed indsatsen for at styrke forsvarsindustrien og det indre marked.

Yderligere initiativer

Von der Leyen opfordrer til, at der etableres et **europæisk luftskjold** for at beskytte EU's luftrum og et cyberforsvar. Det vil, ifølge hende, være et "stærkt symbol på europæisk sammenhold på forsvarsområdet".

Herudover skal der ske en tredobling af EU's grænse- og kystvagter fra 10.000 til 30.000, en fordobling Europols personale, og der skal laves en strategi for EU-visumpolitik for bedre at sikre grænserne og styre migrationen. Initiativer, der omhandler migration, står især beskrevet under forsvarsområdet. Det fremhæves, at migrationspolitikken skal være fair og fast.

Von der Leyen foreslår også en **ny europæisk strategi for intern sikkerhed** og skriver, at Kommissionen vil gennemgå alle dets politikker ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt.

En ambitiøs reformdagsorden

Von der Leyen mener, at det er nødvendigt med en ambitiøs reformdagsorden, for at EU kan takle geopolitiske udfordringer og forbedre EU's demokratiske legitimitet. Hun foreslår derfor, at der foretages **traktatændringer**, hvor det vil kunne styrke EU og understreger, at EU på én og samme tid skal håndtere både en udbygning af samarbejdet og en udvidelse med nye medlemmer. Von der Leyen stiller i udsigt, at hun vil komme med konkrete forslag til, hvordan EU's beslutningskraft kan forbedres, hvilket forventeligt vil indebære brug af de eksisterende

passerelleklausuler i Lissabontraktaten, der tillader, at man overgår fra enstemmighed til kvalificeret flertal på nærmere definerede områder.

I løbet af de første **100 dage vil Kommissionen** fremlægge "forslag til revisioner forud for udvidelsen med fokus på individuelle sektorer såsom retsstatsprincippet, det indre marked, fødevarer sikkerhed, forsvar og sikkerhed, klima og energi, migration samt social, økonomisk og territorial konvergens mere generelt".

Samarbejde med Europa-Parlamentet

I 2019 lovede von der Leyen at give Europa-Parlamentet en stærkere rolle i forbindelse med både indledning og udformning af lovgivning. I de politiske retningslinjer for 2024-2029, vurderer hun, at hun har holdt sit løfte ved at "reagere på Parlamentets artikel 225-beslutninger med lovgivningsforslag under fuld overholdelse af proportionalitetsprincippet, nærhedsprincippet og princippet om bedre lovgivning".

Hun lover også at styrke samarbejdet om artikel 225. Hun vil derfor bede kommissærerne om at "deltage i strukturerede dialoger med parlamentariske udvalg om disse beslutninger".

TEUF artikel 225

Artikel 225 EUF er Europa-Parlamentets mulighed for anmodning om forslag til retsakter. Europa-Parlamentet kan "med et flertal af sine medlemmer anmode Kommissionen om at fremsætte passende forslag om spørgsmål, som efter dets opfattelse kræver udarbejdelse af en EU-retsakt til gennemførelse af traktaterne. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den Europa-Parlamentet en begrundelse herfor".

Hun lover desuden også at sikre, at Kommissionen fremover fuldt ud vil begrundede anvendelsen af artikel 122 over for Europa-Parlamentet.

Artikel 122 i

TEUF er blevet anvendt i flere tilfælde de sidste år og er en form for "krise-paragraf", der tillader Kommissionen og medlemslandenes regeringer at vedtage regler uden om Europa-Parlamentet.

Rammeaftale

Von der Leyen foreslår at revidere rammeaftalen mellem Kommissionen og Europa-Parlamentet. Det skal styrke det fælles politiske ansvar, dialog, samt øge information og sikre større gennemsigtighed

Social retfærdighed i den moderne økonomi

Der skal udnævnes henholdsvis en **kommissær for bolig** til at tackle kontinentets boligkrise og en **kommissær for retfærdighed mellem generationerne**. Sidstnævnte skal sikre at, at der tages hensyn til fremtidige generationer.

Fødevarer sikkerhed, vand og natur: opretholdelse af livskvalitet

I løbet af **første 100 dage** vil Kommissionen fremlægge en vision for landbrug og fødevarer. Det står beskrevet i den politiske dagsorden, at landbrug er en central del af det europæiske liv – og, at det skal fortsætte sådan. Der vil blive udpeget en **kommissær med ansvar for fiskeri og hav**, og der vil arbejdes for at styrke Europas vandsikkerhed og for en europæisk klimatilpasningsplan.

Beskyttelse af demokratiet

For at beskytte demokratiet vil Von der Leyen bl.a. etablere et europæisk demokratiskjold, styrke retsstatsprincippet og integrere borgerdeltagelse i hele EU. Om end tiltag vedrørende retsstatsprincippet er gemt bagerst i von der Leyens politiske prioriteter indeholder de en række interessante mulige tiltag til styrkelse af håndhævelsen af retsstatsprincippet. Kommissionen vil blandt andet inddrage forholdene for SMV'ere i den årlige retsstatsrapport og styrke koblingen mellem overholdelse af retsstatsprincippet og udbetalingen af EU-midler.

Et globalt Europa

EU skal udnytte dets partnerskaber bedre og søge mere indflydelse i en tid med geostrategisk rivalisering, ifølge von der Leyen. Udvidelse ses som en geopolitisk nødvendighed, og der skal udvikles en pagt for middelhavsområdet. Von der Leyen vil udpege både en **kommisær for udvidelse** og en ny **kommisær for middelhavsområdet**. Kommissionen vil bl.a. også arbejde for en ny økonomisk udenrigspolitik, som er til passet den nye virkelighed.

Produceret og skrevet af:

Christine Islann Farbøl, Klaus Andersen & Mathias Grønbek Lydholm

